

Justitiedepartementet

Statskontoret
Torsgatan 11
111 23 Stockholm

Uppdrag till Statskontoret att göra en översyn av asylprocessen och utreda behovet av tillsyn inom migrationsområdet

Regeringens beslut

Regeringen ger Statskontoret i uppdrag att göra en översyn av asylprocessen i syfte att stärka kvalitet, enhetlighet och rättssäkerhet. I översynen ska ingå att Statskontoret analyserar i vilken mån enhetlighet och rättssäkerhet upprätthålls i bedömningen av asylärenden hos Migrationsverket. Statskontoret ska även utreda om Migrationsverket har den styrning och de arbetssätt som krävs för att upprätthålla enhetlighet och rättssäkerhet i asylprövningen. Översynen ska bland annat omfatta ärenden som avser konvertiter och hbtqi-personer, men även andra asylärenden. I uppdraget ingår även att analysera hur Migrationsverket arbetar för att nå en hög rättslig kvalitet i beslutsfattandet, hur myndigheten följer upp den rättsliga kvaliteten samt om myndighetens metoder för uppföljning är ändamålsenliga. Vid behov ska Statskontoret lämna förslag på alternativa ändamålsenliga och kostnadseffektiva metoder för att nå en hög rättslig kvalitet och för att följa upp den rättsliga kvaliteten. Det ingår inte i uppdraget att utreda möjligheten att utöka asylsökandes rättigheter utöver det som krävs enligt EU-rätten.

I översynen ska även behovet av en extern tillsynsfunktion eller inspektion på migrationsområdet utredas. Statskontoret ska göra en bedömning av om den slutsats avseende ärendehandläggningen som redovisas i Statskontorets rapport Tillsyn och klagomålshantering inom migrationsområdet (2014:32) fortfarande gäller, eller om den utveckling som därefter har skett inom migrationsområdet föranleder en annan bedömning.

Migrationsverket ska bistå med det underlag som krävs för att Statskontoret ska kunna genomföra sitt uppdrag. Statskontoret ska löpande hålla Regeringskansliet (Justitiedepartementet) informerat under uppdragets genomförande. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Justitiedepartementet) senast den 7 oktober 2024.

Bakgrund

I Tidöavtalet, som är en överenskommelse mellan Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna, anges att en översyn ska göras av asylprocessen i syfte att stärka kvalitet, enhetlighet och rättssäkerhet. I översynen ska bland annat ingå bedömningen av ärenden gällande konvertiter och hbtq-personer. I översynen ska även prövas frågan om en extern tillsynsfunktion eller inspektion gällande migrationsfrågor. I översynen ska inte ingå att utöka asylsökandes rättigheter utöver vad som EU-rätten kräver.

Närmare om uppdraget

Av Migrationsverkets instruktion framgår att myndigheten ska ha ett förutsebart och enhetligt beslutsfattande med hög rättslig kvalitet. För att nå dessa mål krävs enligt Migrationsverket att myndigheten fattar formellt och materiellt riktiga beslut, att rättstillämpningen är enhetlig och att ärendehandläggningen sker enligt gällande lagstiftning och utifrån den sökandes individuella förutsättningar (Migrationsverkets årsredovisning för 2022, Dnr: 1.3.2-2023-2262). I Migrationsverkets årsredovisningar redovisas även hur den rättsliga kvaliteten i myndighetens arbete följs upp. Myndighetens uppföljningsverktyg är analyser av utfall i migrationsdomstolarna, enhetsbaserade kvalitetsuppföljningar, tematiska kvalitetsuppföljningar samt analyser av JO:s och JK:s granskningar. Migrationsverket bedömer sammantaget att den rättsliga kvaliteten i beslutsfattandet har varit tillfredsställande.

Riksrevisionen har i rapporten Att komma till Sverige som anhörig – rättssäkerheten i anknytningsärenden (RIR 2021:9) uppmärksammat vissa brister i Migrationsverkets uppföljning och myndighetens slutsatser om den rättsliga kvaliteten. Därtill konstaterade Migrationsverket i sin årsredovisning för 2019 (dnr 1.3.2-2020-3808) att det fanns brister i enhetlighet när det gäller konversionsärenden. Det har också riktats kritik mot hur Migrationsverket hanterar ärenden med hbtqi-personer (se t.ex.

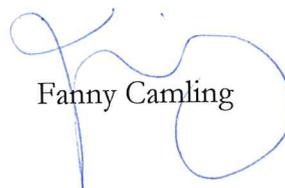
Analysrapport – Tematisk kvalitetsuppföljning av asylärenden där hbtq-skäl prövats, dnr 1.3.4-2017-93317). Detta och Riksrevisionens observationer i den aktuella rapporten bidrar till att motivera en granskning av hur den rättsliga kvaliteten hos Migrationsverket säkerställs och följs upp även i asylprocessen.

Slutligen har Statskontoret tidigare utrett frågan om ett eventuellt behov av att förändra tillsynen inom migrationsområdet. I Statskontorets rapport Tillsyn och klagomålshantering inom migrationsområdet (2014:32) redovisades slutsatsen att det inte fanns något behov av att förändra tillsynen över Migrationsverkets ärendehandläggning. Regeringen konstaterar att det gått nästan tio år sedan granskningen gjordes. Statskontoret bör därför få i uppdrag att utreda om det finns behov av en extern tillsynsfunktion eller inspektion gällande migrationsfrågor.

På regeringens vägnar

Gunnar Strömmer

Fanny Camling

Kopia till

Justitiedepartementet/L6 och L7

Socialdepartementet/HC

Finansdepartementet/BA och OFA

Arbetsmarknadsdepartementet/ARM

Migrationsverket